

Bilaterale relatie Nederland – Burkina Faso

Burkina Faso

Burkina Faso is een van de armste landen in de wereld met de grootste populatie analfabeten. Het land, 7 keer zo groot als Nederland met ongeveer 15 miljoen inwoners, ligt niet aan zee of belangrijke wateren, is politiek stabiel en heeft geen etnische spanningen van betekenis. Het is officieel een democratisch land waar vrije verkiezingen worden gehouden.

Ontwikkeling

Burkina Faso scoort meestal laag in Human Development Indices (HDI's), met name door het lage onderwijs niveau en de hoge bevolkingsgroei. Vergeleken met andere landen moest Burkina Faso echter wel van heel diep weg komen; de ontwikkeling die het land heeft doorgemaakt is in vergelijking danook indrukwekkend. Het UNDP Human Development Report 2010 (<http://hdr.undp.org/en/>) kijkt terug op 40 jaar ontwikkeling. Daarbij blijkt dat Burkina Faso in de top 25 van landen zit die zich in verhouding het snelst ontwikkeld hebben (nummer 25 van 135 landen).

bevolkingsgroei:

De bevolkingsgroei is in Burkina Faso nog steeds enorm: 3.1%, ofwel 6 kinderen per vrouw. In de jaren 70 - 80 was er een effectief bevolkingsbeleid, maar met de verschuiving van de internationale aandacht naar de bestrijding van HIV/AIDS raakte dit in de verdrukking. Intussen wordt het gelukkig weer goed opgepakt.

Decentralisatie

Er vindt momenteel een versneld politiek decentraliseringproces plaats. Langs de lijnen van dit proces ontstaan van laag tot hoog goede, op de situatie toegespitste, democratische structuren.

Grondeigendom

Er wordt vooruitgang geboekt op het gebied van grondeigendom, met name getrokken door de VS.

Internationale aandacht

Onlangs heeft Burkina Faso complimenten gekregen uit kringen van de VN voor het naleven van de mensenrechten, de bestrijding van corruptie, de manier waarop zij heeft gereageerd na de zware overstromingen van 2009 en bovendien als beste onderhandelaar in de bespoediging van de overstap naar democratie in de naburige landen Niger, Togo, Guinee en Ivoorkust.

Burkina Faso is lid van de UMOA (Union Monétaire Ouest Africaine – ruwweg zoiets als de EEG van vroeger) en ECOWAS (een politieke samenwerking, breder dan UMOA – ruwweg zoiets als de EU. *ECOWAS staten zijn:*

Benin, Burkina Faso, Gambia, Ghana, Guinee-Bissau, Kaapverdië, Liberia, Mali, Nigeria, Senegal, Sierra Leone, Togo.

Corruptie

Burkina Faso staat op de CPI (Corruption Perceptions Index) 2010 halverwege de lijst (plaats 98 van 187 landen). Er is dus minder corruptie dan bijvoorbeeld in, Indonesië, Ethiopië en Tanzania en *veel minder dan* bijvoorbeeld in Nigeria en Kenia.

Het REN-LAC (<http://www.renlac.org/>) is een instituut dat zich inzet tegen corruptie. In Burkina Faso is daar bovendien het "Autorité Supérieur de controle d'état" voor. De minister-president maakt zich sterk tegen corruptie en doet dat goed. Vanzelfsprekend is het makkelijker om de kleine corruptie aan te pakken dan de corruptie hoger aan de top. Voor zover er sprake is van stagnatie in de vermindering van de corruptie, komt dat doordat men nu toekomt aan de 'harde kern' van het probleem, wat natuurlijk moeilijker aan te pakken is.

Religie

Burkina Faso is een voorbeeldland wat betreft religies. Moslims, Christenen en animisten leven zeer vreedzaam samen.

Nederland

Ontwikkelingssamenwerking

De lijst van 33 landen waarmee een bilaterale ontwikkelingssamenwerkingsrelatie bestaat wordt waarschijnlijk teruggebracht naar 15 landen. Bij ontwikkelingssamenwerking moet voortaan een nationaal belang zijn gediend, zo verwoordt staatssecretaris Ben Knapen. Bij het bepalen van de lijst worden de economische belangen van Nederland (zwaar) meegewogen.

Indien het criterium voor de voortzetting van de bilaterale samenwerking uitsluitend zou zijn in hoeverre het land zich goed ontwikkeld heeft gedurende het bestaan van de bilaterale relatie dan scoort Burkina Faso heel hoog.

Eigenbelang?

Het lijkt er dan ook op dat het argument van Nederlands economisch (eigen)belang doorslaggevend is bij het (mogelijkerwijze) schrappen van Burkina Faso van de lijst. Evident is dat de omvang van de economische betrekkingen tussen NL en BF op dit moment niet groot is, juist omdat BF van zo diep moest komen. De economische betrekkingen tussen NL en BF ontwikkelen zich echter recent in positieve zin.¹

We menen dat hiermee een goede ontwikkelingssamenwerking beëindigd wordt omdat er te weinig economisch voordeel te behalen is.

Bijdrage aan sectoren water, landbouw en gezondheidszorg

Nederland was tot voor kort de grootste bilaterale donor. Nederland schenkt beduidend meer dan Frankrijk en is pas sinds kort voorbijgestreefd door de VS. (Daarnaast merken we op dat de inkomsten die Burkina Faso uit belastingen van Shell ontvangen het dubbele bedragen van wat er bilateraal gedoneerd wordt).

Uitgangspunt voor het nieuwe beleid is dat Nederland in het 'doeland' een substantiële bijdrage moet kunnen leveren op de gebieden waar Nederland sterk in is – met name water, landbouw en gezondheidszorg (sociale en reproductieve gezondheidszorg)

Water

Nederland heeft veel bijgedragen in de sector 'Water'. De watersector is dan ook goed georganiseerd in Burkina Faso – intussen is dat thema overgedragen aan Denemarken.

Landbouw

Op het terrein van landbouw is door Nederland een onvoorstelbaar waardevolle bijdrage te leveren. Voedselzekerheid en het betreden van economische markten is centraal

¹ Zie ook het document "Samenwerking NL-BF van het Burkina Faso Platform

thema in de ontwikkeling van Burkina Faso. Er zijn 25 donoren actief op dit gebied en Nederland zou een uitstekende rol kunnen vervullen op het gebied van de harmonisering van het werk van deze donoren.

De minister van Landbouw van Burkina Faso heeft 9 jaar in Nederland gestudeerd waardoor de lijnen kort zijn. Hij weet waar welke kennis te halen valt.

Gezondheidszorg

Nederland levert op dit moment een bijzonder grote bijdrage aan de ontwikkeling van een goede gezondheidszorg in Burkina Faso. Deze bijdrage wordt in Burkina Faso door instanties van gezondheidszorg als essentieel gezien. Nederland kan daarin in de komende jaren in deze sector buitengewoon veel doen.

Private sector

Nederland kan zeker een rol spelen in de ondersteuning van de ontwikkeling van de private sector.

Bedrijven, transport en export

Alle investeringen van Nederlandse bedrijven in Burkina Faso zijn met subsidies gerealiseerd. 50% van de investeringen zijn joint ventures, dus met lokale partners. Burkina Faso kan potentieel hoogwaardige producten exporteren. Momenteel exporteert bijvoorbeeld Maxigrana met GTZ bijvoorbeeld sesam tot zelfs naar Japan. Dit betekent dat het een zeer hoogwaardig product is.

Ook vinden momenteel sperziebonen, mango's en cashewnoten hun weg naar de Nederlandse supermarkten.

Een van de redenen waarom het moeilijk is om in Burkina Faso een bedrijf te beginnen, zijn de hoge transportkosten. Internationaal transportbedrijf Maersk werkt in de transportsector in Burkina, en bevestigt dit. Verder leidt een gebrek aan goede infrastructuur en gebouwen vaak tot hoge startkosten omdat alles eerst gebouwd moet worden.

Dit is niet het moment

Burkina Faso heeft een fiscale basis van 13%. Dit is het bedrag dat met belastingen geïnd wordt. Volgens het UMOA zou dit 17% moeten zijn. Op basis hiervan zegt het IMF dat het nu nog niet het juiste moment is om bilaterale verdragen op te schorten. Het heeft immers tijd nodig om de fiscale basis tot 17% op te krikken. Daarnaast heeft ook het decentralisatie proces tijd nodig om vruchten af te werpen.

Met name instanties op het gebied van de gezondheidszorg en onderwijs zeggen dat dit niet het moment is voor Nederland om zich terug te trekken: buitengewoon goede, constructieve ontwikkelingen zijn 'halverwege' hun traject. Zij zouden, krachtig, door moeten worden gezet.

De economie begint zich te ontwikkelen en Nederlandse bedrijven kunnen daarin een wezenlijke rol spelen.

14 maart 2011

Het bestuur van het Burkina Faso Platform

Cees Boekelo, *voorzitter*

Leontine Keijzer-Gango, *bestuurslid namens Faso Yelle (alle in NL wonende Burkinabe)*

Yvonne Zomerdijk, Emmerique Granpré Molière, Huib Povel en Cheryl van Kempen:

bestuursleden

DISCLAIMER

Bovenstaande informatie is met grote zorg samengesteld door het Burkina Faso Platform. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat er – in zeer beperkte mate – onjuistheden of onzorgvuldigheden in het document voorkomen.